

Jaarrekening - Balans per 31-12-2023

Balans per 31-12-2023

Bedragen x € 1.000

Activa	2023	2022
Vaste activa	522.078	514.689
Immateriële vaste activa	24.500	24.092
Materiële vaste activa	492.464	490.085
Financiële vaste activa	5.113	512
Vlottende activa	78.705	92.959
Voorraden	1.028	805
Uitzettingen korter dan één jaar	16.859	37.008
Liquide middelen	377	194
Kortlopende vorderingen	47.648	50.667
Overlopende activa	12.794	4.285
TOTALEN	600.783	607.648

Vaste passiva	2023	2022
Eigen vermogen	33.536	40.339
Algemene reserves	29.618	23.876
Egalisatiereserves	0	0
Bestemmingsreserves	6.772	7.140
Nog te bestemmen resultaat	-2.853	9.322
Voorzeningen	6.674	6.073
Langlopende schulden	490.035	493.671
Kortlopende schulden	70.537	67.565
Netto vlottende schulden korter dan één jaar	24.450	26.576
Overlopende passiva	46.087	40.990
TOTALEN	600.783	607.648

Grondslagen

Gebeurtenissen na balansdatum

Na het afsluiten van het boekjaar 2023 deden zich geen ontwikkelingen voor die de hoogte en samenstelling van de balans per balansdatum aanzienlijk beïnvloeden.

Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

Bij het opstellen van de jaarrekening volgen we de regels van het Waterschapsbesluit en de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW). Deze jaarrekening heeft betrekking op de gegevens over 2023. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De activiteiten en kosten van waterschappen zijn gefinancierd door een omslagstelsel en tarieven. Daardoor lopen wij, rekening houdend met de impactanalyse, geen risico ten aanzien van de continuïteit.

Consolidatie

In de jaarrekening 2023 heeft op grond van wettelijke verslaggevingsregels geen consolidatie plaatsgevonden van de balansen van Wetterskip Fryslân en Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen vervangings- of verkrijgingsprijs. Onder immateriële vaste activa zijn de bijdragen aan activa in eigendom van derden betreffende het Hoogwaterbeschermingsprogramma opgenomen. Deze bijdragen schrijven we in overeenstemming met de investeringen in de primaire keringen in dertig jaar af. De solidariteitsheffing Hoogwaterbeschermingsprogramma schrijven we met ingang van 2014 in vijf jaar af.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur en rekening houdend met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari of 1 juli na het moment van ingebruikname. Overboeking van opgeleverde werken vanuit onderhanden werk naar investeringen vindt plaats op 1 januari of 1 juli van het jaar. Op terreinen schrijven wij niet af. De historische kostprijs is de aanschaf- of vervaardigingprijs met aftrek van ontvangen subsidies, bijdragen van derden en bijdragen uit reserves en/of voorzieningen. Bij de waardering houden we in voorkomende gevallen rekening met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn. In 2017 is besloten om zonnepanelen in te delen onder de overige bedrijfsmiddelen en de panelen in 20 jaar af te schrijven.

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijnen
Gronden	geen
Vervoermiddelen en Werktuigen	5 - 10 jaar
Overige bedrijfsmiddelen	4 - 20 jaar
Kantoren en werkplaatsen	15 - 50 jaar
Primaire waterkeringen	10 - 30 jaar
Oevers en kaden	25 jaar
Watergangen en kunstwerken	10 - 25 jaar
Gemalen waterkwantiteit	10 - 40 jaar
Zuiveringsinstallaties	10 - 30 jaar
Wegen	10 - 20 jaar

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa waarderen we tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Duurzame waardeverminderingen op balansdatum moeten we onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking nemen. De afboeking maken we ongedaan zodra de oorzaken van de waardevermindering niet meer bestaan. Voor bestaande risico's van toekomstige waardeverminderingen vormt het waterschap voorzieningen. Dergelijke voorzieningen moeten we als een aftrekpost op het betreffende actief verwerken. Een individuele beoordeling van de financiële vaste activa bepaalt deze voorziening.

In 2023 is een lening verstrekt aan Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV. In de overeenkomst is vastgelegd dat de geldlening is bedoeld voor het aantrekken van aandelen door Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV in het windpark Hiddum Houw BV en zal uitsluitend hiervoor worden gebruikt. De lening heeft een looptijd van 25 jaar en de rentevergoeding is vastgesteld op 3,413% op jaarbasis. De lening wordt tegen nominale waarde gewaardeerd.

Flottende activa

Vorraden

Vorraden bestaan uit grond- en hulpstoffen en zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of de lagere marktwaarde met aftrek van een voorziening wegens incurantheid. De individuele beoordeling van de voorraden per balansdatum bepaalt deze voorziening. Activering vindt plaats als er toekenning van een materiële waarde mogelijk is. Dit houdt in dat zogenaamde 'grijpvoorraden' niet geactiveerd worden.

Overige activa en passiva

Activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde. Op vorderingen brengen we, indien noodzakelijk, een voorziening wegens oninbaarheid in mindering. Passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd en de pensioenvoorziening die tegen actuariële waarde is gewaardeerd.

Resultaatbepaling

Baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Verliezen nemen we als last zodra zij voorzienbaar zijn. Baten verantwoorden we voor zover ze zijn gerealiseerd.

Eigen vermogen

Algemene reserves en bestemmingsreserves

Het eigen vermogen is opgesplitst in algemene reserves waaronder reserves voor tariefegalisatie, en bestemmingsreserves. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De egalisatiereserves zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven te beperken. De bestemmingsreserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven. Het eigen vermogen vormt het saldo van bezittingen en schulden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd door:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs zijn in te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's voor bepaalde, te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- c. kosten die we in een volgend begrotingsjaar zullen maken tenzij het maken van die kosten plaatsvindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Hieronder vallen de verplichtingen die op balansdatum bestaan en vaststaan. Verplichtingen die uit een overeenkomst voortvloeien, nemen we pas op als de tegenprestatie is geleverd. Inkoopverplichtingen die zijn aangegaan in het boekjaar, maar waarvan de prestatie het volgende boekjaar wordt geleverd, nemen we niet onder de kortlopende schulden op. Deze zijn toegelicht als 'niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Toelichting op de balans Activa

Vaste activa - Immateriële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde	Investering/ desinvestering	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Afschrijvingen	Boekwaarde
	31-12-2022					31-12-2023
Geactiveerde bijdrage aan het Rijk	18.116	5.956			6.518	17.554
Zuiveringsinstallaties		790			26	764
Onderhanden werk (2023)	5.976	207				6.183
	24.092	6.953	-	-	6.544	24.500

Toelichting

In overeenstemming met de notitie waarderingsgrondslagen is de bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma met ingang van 2012 opgenomen onder de post immateriële vaste activa. De bijdrage 2022 van € 5.956.000 is in 2023 overgeboekt van onderhanden werk naar de geactiveerde bijdrage. De bijdrage van 2023 van € 6.183.000 is opgenomen onder de post onderhanden werk immateriële vaste activa en wordt op 1 januari 2024 geactiveerd. Dit bedrag wordt vanaf 2024 in vijf jaar afgeschreven.

Vaste activa - Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde	Investering/ desinvestering	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Afschrijvingen	Boekwaarde
	31-12-2022					31-12-2023
	a	b	c	d	e	(a+b-c-d-e)
Gronden	6.280					6.280
Vervoermiddelen en Werktuigen	2.364	1.393		44	650	3.062
Overige bedrijfsmiddelen	14.803	2.494			2.357	14.940
Kantoren en werkplaatsen	18.933				1.107	17.826
Primaire waterkeringen	18.397	-72			1.350	16.975
Boezemwaterkeringen	106.781	13.848			7.990	112.639
Watergangen en kunstwerken	54.297	3.631			4.152	53.777
Gemalen waterkwantiteit	81.203	7.306			6.791	81.718
Zuiveringsinstallaties	107.645	4.639			9.454	102.830
Onderhanden werk	79.383	19.143	16.108			82.417
	490.085	52.382	16.108	44	33.851	492.464

Vaste activa - Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa is als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Stand	+	-	Stand
	31-12-2022			31-12-2023
<i>Kapitaalverstrekking aan bedrijven</i>				
Deelneming Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV	100			100
Geldlening Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV		4.793	192	4.601
Aandelen Waterschapsbank	412			412
Totaal	512	4.793	192	5.113

Flottende activa - Voorraden

Bedragen x € 1.000

Voorraden grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Voorraad brandstof gemalen	905	89
Voorraad materialen technische dienst	110	698
Merchandise Bezoekerscentrum	13	18
Totaal	1.028	805

Flottende activa - Uitzettingen korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000

Uitzettingen korter dan één jaar	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	16.859	37.008
Totaal	16.859	37.008

Flottende activa - Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Kas	3	2
Rabobank	374	191
Totaal	377	193

Flottende activa - Kortlopende vorderingen

Bedragen x € 1.000

Kortlopende vorderingen	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Belastingdebiteuren	42.634	39.751
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	0	0
Overige vorderingen	5.014	10.917
Totaal	47.648	50.668

In verband met consistentie van de jaarrekening, zijn de cijfers per 31-12-2022 aangepast, gelijk aan de indeling per 31-12-2023. Deze wijziging is aangebracht ten behoeve van het verhogen van het inzicht. Daarmee wijken de bedragen per kortlopende vordering af ten opzichte van de vastgestelde jaarrekening 2022. Het totaal is wel gelijk aan de jaarrekening 2022.

Nog vast te stellen aanslagen

In de post Overige vorderingen is een post opgenomen in verband met de nog vast te stellen aanslagen. De post nog vast te stellen aanslagen bestaat uit nog vast te stellen aanslagen zuiveringsheffing van € 1.407.000 en nog vast te stellen integrale nota belastingen van € 1.371.000. Dit betreft het saldo van de nog op te leggen aanslagen aan het eind van 2023.

Nog vast te stellen aanslagen zuiveringsheffing

Bedragen x € 1.000

Nog vast te stellen zuiveringsbelasting	Tarief in €	Stand 31-12-2023		Stand 31-12-2022	
		ve's in aantallen	Totaal in €	ve's in aantallen	Totaal in €
Lopend boekjaar	58,64	22.721	1.332	21.959	1.356
Vorig boekjaar	61,73	3.702	229	7.437	444
Voorgaande jaren			-154	2.700	158
Totaal			1.407		1.958

Nog vast te stellen aanslagen watersysteemheffing

Bedragen x € 1.000

	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Gebouwd	731	3.728
Ongebouwd	371	3.683
Ingezetenen	116	193
Verontreinigingsheffing	148	158
Natuur	5	6
Totaal	1.371	7.768

Flottende activa - Overlopende activa

Bedragen x € 1.000

Overlopende activa	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Nog te ontvangen subsidies rijk	8.091	1.434
Nog te ontvangen bijdrage internationale projecten	447	
Afrekeningen Gemeenschappelijke Regelingen	499	229
Nog te ontvangen BTW	1.022	0
Nog te ontvangen rente	450	120
Nog te ontvangen aflossing	192	
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.093	2.503
Totaal	12.794	4.286

Specificatie nog te ontvangen subsidies

Bedragen x € 1.000

Nog te ontvangen subsidies	Stand	verminderingen	vermeerderingen	Stand
	31-12-2022			31-12-2023
Rijksoverheid - Klimaat robuuste polders	1.434			1.434
HWBP Noorderhavendam	-		2.659	2.659
Retentiepolder Fryslân			1.700	1.700
Natuurvriendelijk oevers Friese Meren			1.153	1.153
Ruim baan voor Water Ryptsjerk + Nieuwe Wielen			845	845
Nannewiid			300	300
Totaal	1.434	-	6.657	8.091

Rapportage schatkistbankieren

In de Wet Financiering decentrale overheden is vastgelegd dat waterschappen de middelen die zij tijdelijk niet voor hun publieke taken nodig hebben in de rijksschatkist moeten aanhouden. Het Rijk beoogt hiermee de overheidsschuld (EMU-schuld) te verlagen. Alleen overtollige middelen die een drempelbedrag te boven gaan moeten we tijdelijk overboeken naar het Rijk. Hierna verantwoorden we het gebruik van het drempelbedrag.

Het drempelbedrag voor het verslagjaar 2023 is € 3.910.000, gebaseerd op een percentage van 2,0% van het begrotingstotaal. Gedurende het jaar 2023 zijn de overtollige liquide middelen bij de rijksschatkist aangehouden. In het jaar 2023 werd er door het Rijk rente vergoed over het saldo. Het rentepercentage varieerde van 1,89% tot 3,91%. Aan het eind van 2023 was de rentevergoeding 3,88%. Aan het eind van 2023 was een bedrag van € 16.859.100 uitgezet bij de rijksschatkist.

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal
	1	2	3	4
Drempelbedrag	3.910	3.910	3.910	3.910
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.771	2.851	3.783	2.400
Ruimte onder het drempelbedrag	2.139	1.059	127	1.510

Toelichting op de balans Passiva

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	Balans per 31-12-2022	Resultaat bestemming 2022	Balans per 1-1-2023	Vermindering	vermeerdering	Balans per 31-12-2023
Algemene reserves						
Algemene reserve watersysteembeheer	16.950	4.813	21.763			21.763
Algemene reserve zuiveringsbeheer	6.926	930	7.856			7.856
Subtotaal algemene reserves	23.876	5.743	29.619	-	-	29.619
Nog te bestemmen resultaat						
Watersysteembeheer	8.072	-8.072	-	6.299	3.118	-3.181
Zuiveringsbeheer	1.251	-1.251	-	503	831	328
Nog te bestemmen resultaat	9.323	-9.323	-	6.802	3.949	-2.853
Overige bestemmingsreserves						
<i>Langdurige bestemmingsreserves</i>						
Opwaarderen serviceniveau gegevensbeheer	55		55	55		-
Generatiebeleid	369		369			369
Innovatie	520	283	803	407		396
Renovatie sluisen Lauwersoog	795		795	239		556
HWBP	885	676	1.561			1.561
Overdracht/ onderhoud Noorderpier	674		674	47		627
Overdracht/ onderhoud vaarwegbeheer	-		-			-
Doorontwikkeling organisatie	132		132	132		-
<i>Bestemmingsreserves met korte looptijd</i>						
Veiligheidstoetsing PK	538		538			538
Implementatie omgevingswet	306		306	306		-
Bestemmingsres Expositie Bez.Centrum WG	157		157			157
Bezuinigingstaakstelling organisatie (2021)	500		500	200		300
Bezuinigingstaakstelling organisatie (2022)	400		400			400
<i>Bestemmingsreserves met karakter overlopende post</i>						
100-jarig bestaan Wouda	50		50	50		-
Blauwe omgevingsvisie (BOVI)	-	110	110	110		-
Overdracht Primaire Keringen	-	55	55	55		-
KCC	39	100	139	139		-
Waterconservering zandgronden	-	63	63			63
Loopbrug	-	150	150	150		-
Toegangsbeveiliging	-	150	150	150		-
Baggeren grote vaarten	-	1.180	1.180	1.180		-
Baggeren achterstallig onderhoud	1.380	125	1.505			1.505
Baggeren waterkwaliteit	-	200	200	200		-
Huur centrifuge SOI	258		258	134		124
Opstellen biodiversiteitsplan	-	200	200	25		175
Verouderde techniek	-	200	200	200		-
Sloop rioolgemaal Exmorra	80		80	80		-
inzet Woudagemaal en compensatie werk met bijzondere eisen	0	88	88	88		-
Subtotaal overige bestemmingsreserves	7.140	3.580	10.720	3.948	-	6.772
Totaal reserves	40.339	-	40.339	10.750	3.949	33.538

Toelichting op eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. In bovenstaande tabel wordt de ontwikkeling van de verschillende reserves weergegeven. Het totaal van de reserves bedraagt ruim € 33 miljoen.

Voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Stand	Onttrekkingen		Stand
	1-1-2023	c.q. vrijval	Dotatie	31-12-2023
Pensioenvoorziening voormalig bestuur	3.970	320	613	4.263
Wachtgeld voormalig bestuur	439	84	150	505
Voormalig personeel	90	128	81	43
Jubileumgratificatie	814	170	21	665
Persoonsgebonden basisbudget	625		427	1.052
Thuiswerkplek	134		11	145
Totaal voorzieningen	6.072	702	1.303	6.673

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

In onderstaande tabel wordt het verloop van de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer weergegeven. Voor nog meer informatie over de lang lopende leningen wordt nog verwezen naar de paragraaf Financiering, waar de leningportefeuille nader wordt gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Vaste schulden met looptijd van een jaar of langer	Stand 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderings a.g.v. gewone aflossingen	Verminderings a.g.v. extra aflossingen	Stand 31-12-2023
Leningen van openbare lichamen	15.000	0	0	0	15.000
Leningen van binnenlandse banken	487.974	45.000	9.303	35.000	488.671
Subtotaal	502.974	45.000	9.303	35.000	503.671
Af te lossen in volgend boekjaar (kortlopende schuld)	-9.303	0		0	-13.636
Totaal	493.671	45.000	9.303	35.000	490.035

Kortlopende schulden - Netto vlottende schulden <1 jaar

bedragen x € 1.000

Vaste schulden korter dan één jaar	Stand 31-12-2023	Stand 31-12-2022
Schulden aan kredietinstellingen	0	7.488
Aflossing geldleningen 2024	11.461	7.128
Crediteuren	8.563	7.536
Belastingen en sociale verzekeringspremies	4.426	4.424
Totaal	24.450	26.576

In verband met consistentie van de jaarrekening, zijn de cijfers per 31-12-2022 aangepast, gelijk aan de indeling per 31-12-2023. Deze wijziging is aangebracht ten behoeve van het verhogen van het inzicht. Daarmee wijken de bedragen per kortlopende vordering af ten opzichte van de vastgestelde jaarrekening 2022. Het totaal is wel gelijk aan de jaarrekening 2022.

Kortlopende schulden - Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitontvangen subsidies Rijk	27.488	26.522
Vakantiedagen	4.782	4.071
Rente	3.057	2.866
Investerings regionale keringen	2.621	1.993
Onderhoudskosten	2.418	1.113
Investerings Zuiveringsbeheer	1.058	795
Vooruitontvangen subsidies Provincie	636	604
Baggervergoedingen	574	450
Vooruitontvangen subsidie Openbare lichamen	571	327
Slibverwerking	559	325
Bijdragen aan openbare lichamen	518	295
Energiekosten	386	274
Kwijtschelding	300	264
Diversen	253	231
Bijdrage aan overigen	197	209
Investerings waterbeheersing/gemalen	156	201
Nieuw financieel pakket	147	140
Investerings overige bedrijfsmiddelen	140	137
Inhuur	135	81
Investerings primaire keringen	60	71
Vakantiegeld	30	21
Totaal	46.087	40.990

Verloopoverzicht vooruit ontvangen subsidies

bedragen x € 1.000

Vooruit ontvangen bedragen Rijk	1-1-2023	vermindering	vermeerdering	31-12-2023
HWBP - Koehool-Lauwersmeerdijk (OW.11502)	21.483		3.197	24.679
HWBP POV2-Asfaltbekleding – Fase C OW.11503/S	351	107		244
Grasmat Ameland	69	69		0
Klimaat KRW Robuuste Polders (OW22801)	717	717		0
Herinrichting Roordapolder/uv OW13906	125	125		0
Dijk en Duin versterking Schier (OW11103)	3897	1693		2.204
Covid (Min. van VWS en UVW)	52	52		0
Innovatie kweldervegetatie	0		306	306
Klimaatneutraliteit lachgas	0		55	55
	26.694	2.763	3.558	27.488

Bedragen x € 1.000

Vooruit ontvangen bedragen Provincie	1-1-2023	vermindering	vermeerdering	31-12-2023
Beheerplan Terschelling	19	19		0
Proeftuin Wetterskip Fryslân	80		19	99
2e tranche klimaatadaptatie	0	19	400	381
Conservering zandgronden	0	3	160	157
	99	41	579	637

Bedragen x € 1.000

Vooruit ontvangen bedragen Openbare lichamen	1-1-2023	vermindering	vermeerdering	31-12-2023
Blue Deal IWAMBAMBA	35		21	56
Blue Deal 2022 Overig	112	112		0
Water natuur en landbouw Oldelamer (OW.21105)	361	46		315
WGP Ameland Nazuiv.Effluent -Waddenfonds (OW.21401)	90	90		0
Nieuwbouw gemaal De Geasten (OW.25018)	6	6		0
Covid bemonstering	180	180		0
Regiodeal Water vasthouden bij droogte			200	200
	784	434	221	571

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Leaseauto's	1.973	1.730	1.407	1.098	842	349	48

Garantstellingen

Unie van Waterschappen

De Unie van Waterschappen is eigenaar van het Uniekantoor in Den Haag. Voor de financiering van dit pand is in het verleden een lening met hypothecaire zekerheid afgesloten. Vanwege de lage rentestand is een duidelijk financieel voordeel te behalen. Hiertoe is de hypotheek omgezet naar een geldlening voorzien van een borgtochtverklaring van de waterschappen. De borgstelling geldt voor een bedrag van ongeveer € 4.810.614. De totale borgstelling wordt verdeeld in de verhouding die ook geldt voor de verdeling van de Uniecontributie. Op basis van de verdeling van de Uniecontributie in 2023 bedraagt het maximale bedrag voor Wetterskip Fryslân € 245.341 (5,1%).

Windpark Hiddum-Houw BV

Wetterskip Fryslân neemt via Wetterskip Deelnemingen BV deel in het windpark Hiddum-Houw BV. Deze besloten vennootschap heeft voor de aanschaf van de windmolens leningen afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank NV. Het waterschap staat hiervoor garant, mocht de BV niet aan zijn verplichtingen kunnen voldoen. Het saldo waarvoor Wetterskip Fryslân direct garant staat of als achtervang dient bedraagt per 31-12-2023 € 26.575.000.

Voorzuivering Zuivelafvalwater Workum VOF

Wetterskip Fryslân staat, via Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV, voor een periode van tien jaar garant voor een eventueel verlies van Voorzuivering Zuivelafvalwater Workum VOF tot een bedrag van maximaal € 113.445 per jaar. Deze garantstelling is ook verstrekt aan de bank waar de financiering is ondergebracht. Deze garantstelling is van toepassing tot 31 december 2022 en is stilzwijgend verlengd tot 31-12-2023.